

Specialistenpool

Halfjaarrapportage Specialistenpool

regio Holland Rijnland

Januari t/m juni 2015

Opzet van de Specialistenpool

De MEE-consulenten en andere medewerkers van JGT's en SWT's lossen vraagstukken zoveel mogelijk aan de voorkant op (binnen de teams). Vanwege de generalistische werkwijze van de JGT's en SWT's is het van belang dat er gebruik kan worden gemaakt van een onafhankelijke Specialistenpool die niet verbonden is aan een zorgaanbieder.

De consulenten van MEE kennen de werkwijze van de gedragsdeskundigen en deze zijn goed op elkaar ingespeeld. Bredere inzet van de Specialistenpool voor andere collega's uit het generalistisch team is wenselijk omdat ook andere collega's te maken zullen krijgen met mensen met een (vermoeden van) verstandelijke beperking.

De gedragsdeskundigen van de Specialistenpool zijn dus complementair aan de JGT's en SWT's door op afroep ingeschakeld te worden op het moment dat er een bijzonder complexe vraag ligt waarbij de consulent of andere hulpverlener een tweede paar ogen wil laten meekijken, advies wil of wanneer er diagnostiek nodig is. Dit zal met name gaan over vraagstukken waarbij er sprake is van (een vermoeden van) LVB problematiek, autisme of NAH. Vroegsignalering is essentieel en geeft richting aan de verdere hulpverlening en voorkomt dat interventies worden ingezet die niet geschikt zijn voor deze doelgroepen. Dit is enerzijds tijd en kostenbesparend, anderzijds is dit voor de cliënt van grote meerwaarde omdat hij hierdoor snel op de juiste manier geholpen wordt.

Omdat er nog veel veranderingen zijn is het van belang om lerend te ontwikkelen. De Specialistenpool is flexibel en moet te allen tijde aansluiting blijven vinden bij de praktijk, werkwijze en de vragen vanuit de teams.

Algemeen

Deze halfjaarrapportage heeft als doel een beeld te geven van de werkzaamheden van de Specialistenpool in het eerste halfjaar van 2015 voor de regio Holland Rijnland.

Daar waar de focus in het eerste kwartaal vooral lag op profilering en positionering van de Specialistenpool in de verschillende gemeenten binnen de regio, is er in het tweede kwartaal een duidelijke groei te zien in het aantal onderzoeken en consultatievragen vanuit de ondersteuningsteams. De inzet op het verkrijgen van bekendheid binnen de teams heeft een positief effect gehad. Wanneer gekeken wordt naar voorgaande jaren is echter wel een discrepantie zichtbaar in het aantal onderzoeken en consultatievragen. In navolging van de tendens die binnen de jeugdzorg zichtbaar is, lijken ook binnen de doelgroep van kwetsbare burgers mensen minder goed hun weg te vinden naar passende hulpverlening. De problematiek blijkt vele malen heftiger wanneer mensen uiteindelijk wel op de juiste plek terechtkomen met alle gevolgen van dien. De Specialistenpool heeft zich daarom ten doel gesteld het komend halfjaar de samenwerking met de VG/GGZ te versterken en meer fysiek aanwezig te zijn in de gemeenten om er zo nog meer aan bij te dragen dat inwoners sneller op de juiste plek terechtkomen en passende ondersteuning krijgen.

Op basis van de eerste cijfers kunnen we concluderen dat het aantal consultatie- en onderzoeksvragen nog achterblijven ten opzichte van voorgaande jaren. Hiervoor hebben wij twee verklaringen:

Enerzijds zien we dat gemeenten binnen regio Holland Rijnland het eerste half jaar hard nodig hadden om alle veranderingen een plek te geven. Daar waar er sprake is van werken in teams (zowel in jeugdteams als wijkteams) was de focus vooral intern gericht en die zin was er minder ruimte om met het omliggende veld aan de slag te gaan. De tendens is wel dat dit steeds meer gaat komen en in een aantal gemeenten loopt het zelfs al goed.

Een andere verklaring voor het verschil met voorgaande jaren ligt mogelijk in de mate waarin cliënten hun weg kunnen vinden naar hulpverlening in de nieuwe situatie. De beweging die landelijk gezien wordt binnen de jeugdhulpverlening¹ lijkt ook hier zichtbaar, niet alleen voor jeugdigen, maar ook voor kwetsbare volwassen inwoners met een beperking. Er wordt soms te lang geprobeerd hulp te bieden vanuit het 'reguliere kader' wat het risico op escalatie van de problemen en uiteindelijk zwaardere inzet van hulpverlening vergroot. Het is de vraag in hoeverre mensen met een beperking als zodanig worden herkend (onwil vs. onvermogen) en passende ondersteuning wordt ingezet.

Een 'goede' eerste indruk

Mevrouw A. (36 jaar) wordt aangemeld bij de Specialistenpool door een medewerker re-integratie van de gemeente. Mevrouw is al ruim 2 jaar bezig met een re-integratietraject vanuit de gemeente, maar boekt weinig vooruitgang en er is weinig zicht op uitstromen. De betrokken medewerker vermoedt dat er bij mevrouw sprake is van psychische problematiek. Vanuit de Specialistenpool is diagnostisch onderzoek uitgevoerd. Er heeft een anamnesegebesprek plaatsgevonden voorafgaand aan het onderzoek. Tijdens dit gesprek met de gedragsdeskundige van de Specialistenpool maakt mevrouw een verbaal vaardige eerste indruk. Zodra echter wordt doorgevraagd blijkt dat mevrouw zaken minder goed begrijpt. Daarnaast wordt in het gesprek duidelijk dat mevrouw speciaal basisonderwijs heeft gevolgd. Mevrouw heeft bij de gemeente aangegeven VMBO te hebben gedaan, maar dit is gezien de leeftijd van mevrouw niet mogelijk, daar VMBO pas later is ingevoerd. Uit het afgenomen intelligentieonderzoek blijkt dat mevrouw op licht verstandelijk beperkt niveau functioneert. Bij mevrouw bestaat gezien de vaardige eerste indruk die zij maakt een fors risico op overvraging. Het reeds ingezette traject heeft hierdoor mogelijk niet goed aangesloten bij mevrouw, waardoor weinig vooruitgang werd geboekt. De psychische klachten waar mevrouw mee kampt(e) lijken gedeeltelijk samen te hangen met overvraging. Mevrouw wil echter vooralsnog op haar eigen manier blijven solliciteren op 'normale' vacatures. Door middel van handelingsgerichte adviezen hoe om te gaan met mevrouw heeft de betrokken medewerker van de gemeente meer handvatten om met mevrouw in gesprek te gaan en te blijven. Mevrouw heeft sinds kort werk gevonden via een uitzendbureau.

¹ <http://www.ad.nl/ad/nl/1012/Nederland/article/detail/4108560/2015/07/27/Opvangcentra-voor-crisisjeugd-zitten-tjokvol.dhtml>

Deskundigheidsbevordering

In het kader van het creëren van bewustwording en het sneller signaleren/herkennen van mensen met een beperking, is het afgelopen halfjaar vanuit de Specialistenpool ingezet op het aanbieden van deskundigheidsbevordering aan professionals. De specialistenpool heeft het afgelopen halfjaar bij verschillende gemeenten workshops en trainingen gegeven over mensen met een (licht) verstandelijke beperking (LVB), autismespectrumstoornis (ASS) of niet-aangeboren hersenletsel (NAH). In de workshops is veel aandacht geweest voor praktijkvoorbeelden en casuïstiek. Tijdens trainingen blijkt dat sommige professionals veel kennis hebben op het gebied van (L)VB, maar dat het bij een grote groep nog aan kennis ontbreekt over het herkennen van een beperking. Het valt tijdens de workshops op dat het aantal mensen met een beperking in een wijk of gemeente structureel wordt onderschat. Inwoners met een licht verstandelijke beperking worden nog niet altijd gezien, omdat men in eerste instantie goed lijkt te functioneren of zich goed kan presenteren. Vaak blijkt nadat iemand al een tijd begeleiding ontvangen heeft dat adviezen niet aankomen of dat er 'ja wordt gezegd, maar nee wordt gedaan'. Vaak wordt onkunde als onwil geïnterpreteerd. Tijdens de workshops geven professionals aan dat zij handvatten missen om mensen met een beperking te signaleren en dat de aanpak van jongeren en volwassenen met een beperking zeer specifiek is. De specialistenpool biedt dan praktische tips en duidelijke begeleidingsadviezen voor deze doelgroepen en de mogelijkheid om casussen te bespreken. In een training in een jeugdteam had een professional een duidelijk 'aha-moment' toen besproken werd wat kenmerken kunnen zijn van ouders met een verstandelijke beperking. Een schuldhulpverlener herkende veel van de voorbeelden die gegeven werden tijdens de workshop en vroeg zich af of 'die ene cliënt die zo ongemotiveerd leek' misschien toch zwakbegaafd zou kunnen zijn. Andere professionals gaven na afloop van de workshops aan dat zij scherper zullen letten op signalen en dat zij meer aandacht hebben voor het herkennen van mensen met een beperking.

We bemerken dat informatie over LVB, ASS en NAH na een eenmalige workshop onvoldoende beklijft. De specialistenpool zal zich daarom blijven inzetten om kennis over te dragen en professionals bij te scholen, zodat zij de mogelijkheden behouden om adequaat in te spelen op cliëntsituaties wanneer deze daarom vragen.

Integrale Vroeghulp (IVH)

De specialistenpool is verbonden aan Integrale Vroeghulp en biedt in dit kader ontwikkelingsonderzoek voor kinderen van 0 tot 7 jaar. In het afgelopen half jaar hebben gedragsdeskundigen verschillende onderzoeken gedaan, waarbij een integraal beeld werd gevormd van de ontwikkeling van een kind. Verschillende ontwikkelingsgebieden werden in kaart gebracht (o.a. door observatie op de peuterspeelzaal/school, ontwikkelingstests, vragenlijsten, gesprek met ouders, dossieranalyse) en er werd nauw samengewerkt met ouders en hulpverlening rondom het gezin. Vanuit het onderzoek komt een advies over welke begeleiding passend is (bijv. intensieve opvoedondersteuning) en welke vervolgstappen gezet moeten worden (bijv. doorverwijzing naar een kinderdagcentrum of extra ondersteuning op de peuterspeelzaal/school). De specialistenpool heeft de nodige aandacht voor de verwachtingen en ideeën van ouders en het verwerkingsproces dat zij doormaken als blijkt dat hun kind een ontwikkelingsachterstand of beperking heeft.

Samenwerking met VG-GGZ

Uit verschillende onderzoeken komt naar voren dat psychiatrische stoornissen en gedragsproblemen bij mensen met een verstandelijke beperking (30-50% van de gevallen) veel vaker voorkomen dan bij de gewone populatie (10%). Met andere woorden: mensen met een verstandelijke beperking lopen 3 tot 5 keer hoger risico om aan een psychiatrische stoornis of gedragsprobleem te lijden.

Dit hoge percentage bij deze populatie heeft te maken met een breed scala aan biologische, psychologische, sociale en ontwikkelingsrisicofactoren, met inbegrip van cognitieve tekorten, communicatieproblemen, omgevingsproblemen en familiale belasting. Deze factoren kunnen op zichzelf, of in combinatie met elkaar, de kwetsbaarheid voor psychische stoornissen van deze personen vergroten. Psychische en gedragsproblemen vormen een grote bedreiging voor een goede geestelijke gezondheid en daarmee voor een goede kwaliteit van bestaan. In al deze gevallen is een vorm van specifieke aandacht en bejegening dus noodzakelijk. Dit kan alleen gegeven worden als er op zorgvuldige wijze onderzoek is gedaan naar de mogelijkheden, beperkingen en de beweegredenen van de betrokken persoon.

Reden te meer om aandacht te besteden aan de juiste zorg voor deze groep mensen.

Vanuit het streven inwoners snel op de juiste plek te krijgen binnen de hulpverlening is het afgelopen halfjaar vanuit de Specialistenpool ook actief de samenwerking gezocht met verschillende partijen binnen de VG-GGZ. Momenteel aan een plan gewerkt om de samenwerking met verschillende partners binnen de VG-GGZ vorm te geven. Deze partners zijn op dit moment Kristal en de eerstelijnsvoorziening Poli +. De verwachting is dat dit plan na de zomervakantie gereed is.

Werkzaamheden eerste halfjaar 2015

De werkzaamheden van de gedragsdeskundigen van de Specialistenpool bestonden het afgelopen halfjaar naast kennismaking met de verschillende ondersteuningsteams, ook uit het geven van workshops en trainingen aan professionals binnen de gemeenten (deskundigheidsbevordering) en cliëntgebonden taken als het doen van diagnostisch onderzoek en het beschikbaar zijn voor consultatievragen en advies. In onderstaande figuur wordt het aantal onderzoekstrajecten per gemeente weergegeven.

Naast diagnostisch onderzoek heeft er advies & consultatie plaatsgevonden en deskundigheidsbevordering.

Op de volgende pagina's zal vervolgens kwalitatief per gemeente worden weergegeven hoe de werkzaamheden er de afgelopen periode precies hebben uitgezien.

Alphen a/d Rijn	21
Hillegom	2
Kaag en Braassem	1
Katwijk	7
Leiden	15
Leiderdorp	-
Lisse	4
Nieuwkoop	4
Noordwijk	-
Noordwijkerhout	2
Oegstgeest	1
Teylingen	2

Leiden (inclusief Zoeterwoude)

De specialistenpool heeft regelmatig contact met de sociale wijkteams in Leiden en Zoeterwoude. De gedragsdeskundigen zijn wekelijks op locatie beschikbaar geweest voor consultatie en advies, zowel voor de MEE-consulenten als de andere professionals in de teams. In een aantal teams heeft de gedragsdeskundige voorlichting gegeven over de diensten van de specialistenpool, casuïstiek en deskundigheidsbevordering op het gebied van LVB, ASS en NAH. Tijdens besprekingen met een aantal teams kwam naar voren dat er behoefte is aan meer verdieping wat betreft kennis over LVB. Professionals gaven aan dat zij mensen met een verstandelijke beperking nog niet altijd als dusdanig herkennen en het lijkt erop dat LVB-ers nog niet de weg naar de teams weten te vinden. In september zijn dan ook een aantal workshops gepland waar handvatten zullen worden gegeven voor het herkennen van en omgaan met mensen met een verstandelijke beperking, ASS of NAH. De gedragsdeskundige zal de nadruk leggen op casuïstiek en praktijkvoorbeelden.

Naast consultatie en advies aan de sociaal werkers doet de specialistenpool in Leiden diagnostisch onderzoek bij cliënten van de sociale wijkteams. Met een diagnostisch traject kan duidelijk worden gemaakt welke ondersteuning of begeleiding het meest passend is voor een cliënt en hierbij geeft de specialistenpool handelingsadviezen, praktische begeleidingstips en mogelijkheden voor doorverwijzing. In het afgelopen half jaar kwam duidelijk naar voren dat de problematiek zwaarder is dan in voorgaande jaren. Vaak zijn mensen lange tijd overvraagd en is de ondersteuningsbehoefte niet goed ingeschat, waardoor psychische klachten verergeren en mensen uitvallen. Een diagnostisch traject is er dan vaak op gericht om duidelijk te krijgen welke ondersteuning het meest passend is en wat er precies nodig is om iemands leven weer op de rit te krijgen. Vragen die terugkomen in verschillende trajecten zijn: 'is er bij deze cliënt sprake van psychiatrie of is dit eerder een verstandelijke beperking?', 'welk werk past het beste bij mij?', 'moet deze cliënt doorverwezen worden naar de reguliere GGZ of is VG-GGZ meer passend?' 'wat kunnen we verwachten van deze cliënt wat betreft zelfredzaamheid?' of 'welke woonvorm past het beste bij deze cliënt?'. De gedragsdeskundige biedt tijdens het psycho-diagnostisch traject altijd psycho-educatie over de beperkingen en mogelijkheden van de cliënt. Hierbij wordt waar mogelijk het netwerk betrokken, zodat iedereen duidelijk heeft wat er wel en niet van een persoon verwacht kan worden. Vaak blijkt dat dit een belangrijke schakel is in het proces van acceptatie en verwerking van de beperking.

In de samenwerking met de jeugd- en gezinsteams in Leiden heeft de specialistenpool geadviseerd in complexe casuïstiek in gezinnen, in situaties waarbij er vragen waren over de veiligheid van de kinderen en heeft de gedragsdeskundige meegewerkt aan een kinderwjenstraject. De specialistenpool heeft diagnostisch onderzoek gedaan. Complexe casussen gingen vaak over multi-probleem gezinnen waarbij het kind of de ouder een verstandelijke beperking heeft en er meerdere vragen speelden rondom het gezin. De gedragsdeskundige heeft meegedacht over de te nemen stappen en diende daarbij als klankbord voor de professional. Hierbij werd oplossingsgericht gewerkt en is er veel aandacht geweest voor de zorgen én de sterke kanten. Bij een gezin waarbij er vermoedens waren van een verstandelijke beperking van de moeder heeft de specialistenpool diagnostisch onderzoek gedaan en is de gedragsdeskundige intensief betrokken geweest bij het in kaart brengen van de veiligheid van de kinderen. Hierbij is gewerkt volgens Signs of Safety en de stappen van de meldcode. Daarnaast heeft de gedragsdeskundige psycho-educatie gegeven aan alle familieleden zodat alle betrokkenen goed inzagen dat hulp hard nodig was om de veiligheid van de kinderen te waarborgen. In dit traject kwam naar voren dat er in een aantal jeugdteams behoefte bestaat aan gestructureerd casuïstiek overleg wanneer het gaat

om veiligheid, zodat de verantwoordelijkheid gedeeld kan worden in situaties waarbij misbruik en mishandeling speelt. Hier zal in het komende halfjaar meer op worden ingezet door als gedragsdeskundige aan te sluiten bij casuïstiek-bespreking in het team en door vaste spreekuren te bieden op 2 centrale locaties in Leiden e.o. (Het Gebouw, Arubapad en De Morsch/Stevenshof). Met het jeugdteam in Zoeterwoude zijn nog geen afspraken gemaakt voor uitwisseling van kennis. Dit gaat in het komende halfjaar gebeuren.

Leiderdorp

Er is een kennismaking geweest met het sociale wijkteam in Leiderdorp. Tijdens de kennismaking is verteld wat de specialistenpool kan bieden; er zijn voorbeelden gegeven van psycho-educatie trajecten, mogelijkheden voor consultatie en advies en diagnostisch onderzoek. Daarnaast is aandacht besteed aan het herkennen van mensen met een LVB, ASS en NAH. Tijdens de kennismaking bleek dat er vraag was naar training op het gebied van deze doelgroepen. Hier wordt in het komende halfjaar op ingezet.

Oegstgeest

De specialistenpool heeft het sociaal team Oegstgeest van de specialistenpool een training gegeven over mensen met een LVB, ASS of NAH. De training was met name gericht op het herkennen van en omgaan met de verschillende doelgroepen. Tijdens deze training bleek dat er ook bij sociale zaken, de schuldhulpverleners en bij de schuldhulpmaatjes vraag was naar meer kennis over LVB, autisme en hersenletsel. In een dagdeel zijn een aantal schuldhulpmaatjes getraind in het herkennen van deze doelgroepen en er is veel aandacht besteed aan praktijkvoorbeelden. De specialistenpool is regelmatig bereikbaar geweest voor consultatie en advies, waarbij de gedragsdeskundige het sociale team in een aantal casussen heeft geadviseerd.

Het Jeugd- en gezinsteam in Oegstgeest is kort getraind in het herkennen van en omgaan met mensen met een LVB. Er is aandacht besteed aan het herkennen van LVB bij jongeren, maar er is ook benadrukt dat er bij ouders ook sprake kan zijn van een beperking. De gedragsdeskundige van de specialistenpool heeft tips gegeven over hoe dit te herkennen en heeft meegedacht bij een aantal casussen. Daarnaast is de specialistenpool op locatie aanwezig geweest voor consultatie en advies. Er zijn afspraken gemaakt met de gedragswetenschapper in het team over wie bij welke diagnostiekvraag het beste kan handelen.

Alphen a/d Rijn

De specialistenpool heeft regelmatig contact met de verschillende multidisciplinaire teams van de gemeente. Een van de gedragsdeskundigen is wekelijks op een vast dagdeel aanwezig op het Serviceplein voor consultatie en advies. Vanaf september zal dit worden uitgebreid met nog een dagdeel. Op andere dagen wordt via email en telefonisch contact gezocht om te overleggen rondom casuïstiek. Regelmatig wordt op verzoek van professionals aangesloten bij gesprekken met cliënten op het stadhuis om een stuk beeldvorming te doen, dan wel advies te kunnen geven rondom benadering van deze cliënten en een vervolgtraject.

De Specialistenpool heeft in een aantal teams voorlichting gegeven over de diensten waarvan gebruik kan worden gemaakt, daarnaast zijn ook gesprekken gevoerd met seniormedewerkers van de gemeente rondom het gebruik van de diensten van de Specialistenpool. Er werd een behoefte gezien aan informatie rondom bijvoorbeeld het herkennen van mensen met een LVB, ASS en NAH. Samen met twee MEE-consulenten uit het outreachend team is vervolgens een viertal bijeenkomsten verzorgd waar

professionals zich voor konden inschrijven en waar een beeld is gegeven rondom mensen met een LVB, ASS of NAH. Door middel van veel praktische tips en voorbeelden is getracht meer bewustwording te creëren bij de medewerkers rondom LVB, ASS en NAH, zodat waar mogelijk dergelijke problematiek ook eerder gesignaleerd wordt en passende ondersteuning kan worden ingezet.

Naast consultatie en advies heeft de Specialistenpool het afgelopen halfjaar ook diagnostische onderzoeken verricht bij cliënten van de gemeente. Er zijn aanvragen gedaan bij de gemeente voor een voorziening, maar er blijkt veelal meer aan de hand te zijn. Het is hierbij niet altijd duidelijk wat er nodig is aan ondersteuning om het leven van mensen weer op de rit te krijgen of wat er verwacht mag worden van mensen, bijvoorbeeld in het kader van re-integratie. In een aantal gevallen betrof het ook cliënten waarbij al enkele jaren een traject liep, maar waarbij onvoldoende vorderingen werden gemaakt of sprake is van stagnatie. Een diagnostisch traject is er dan vaak op gericht duidelijk te krijgen waarom het toch niet lukt met de ingezette ondersteuning en wat er dan mogelijk wel nodig is om een traject te laten slagen. Vragen die terugkwamen in onderzoekstrajecten zijn: 'Wat mag er van deze cliënt verwacht worden in het kader van re-integratie?', 'Waarom komt het ondersteuningstraject niet van de grond?', 'We zijn al twee jaar bezig met deze klant, maar er is nog geen zicht op uitstroom. Waarom lukt dit niet?', 'Is er bij deze klant sprake van een verstandelijke beperking?', 'Welke vorm van ondersteuning past bij deze klant?', 'Is er bij deze klant sprake van psychische problematiek?'. Na het diagnostisch onderzoek heeft altijd een nabespreking plaatsgevonden met de klant (en eventueel iemand uit het netwerk) en de aanvrager van het onderzoek, waarbij de resultaten en het advies volgend uit onderzoek zijn besproken. Veelal vonden deze gesprekken plaats op het stadhuis, maar een aantal heeft ook plaatsgevonden op andere locaties zoals bij cliënten thuis. In deze gesprekken is ook aandacht geweest voor psycho-educatie rondom de mogelijkheden en beperkingen van cliënten. De onderzoeksverslagen bevatten handelingsgerichte adviezen voor de benadering van de cliënt, waar professionals en andere betrokkenen mee verder konden. Met de professionals van de re-integratie wordt de komende periode de samenwerking met de Specialistenpool meer gestroomlijnd, zodat mensen met een beperking wellicht in een eerder stadium als zodanig gesignaleerd kunnen worden voordat er trajecten worden gestart.

De specialistenpool heeft regelmatig contact met een aantal Jeugd en Gezinsteams in de gemeente. De medewerkers van de Jeugd- en gezinsteams kunnen een beroep doen op het spreekuur van de gedragsdeskundige op het Serviceplein van de gemeente. Vanuit deze teams is het afgelopen halfjaar een aantal keer een beroep gedaan op een gedragsdeskundige van de Specialistenpool om mee te denken in complexe casuïstiek. Het betrof hier veelal multi-problem gezinnen waarbij vermoedens bestaan van een verstandelijke beperking bij (een van) de ouders en/of sprake is van onveiligheid voor de aanwezige kinderen. De gedragsdeskundige heeft in dergelijke gevallen geadviseerd om de veiligheid zoveel mogelijk te waarborgen. Bij vermoedens rondom een beperking bij ouders is meegedacht hoe hier meer duidelijkheid over kan komen en heeft in sommige gevallen het onderzoek vervolgens ook plaatsgevonden vanuit de Specialistenpool. Daarnaast hebben een aantal onderzoeken plaatsgevonden waarbij vragen bestonden rondom het niveau van kinderen en eventueel probleemgedrag dat werd gezien, met het oog op het inzetten van passende ondersteuning. Vaak is hier ook de samenwerking gezocht met betrokken scholen en andere hulpverleners.

Tenslotte is vanuit de Specialistenpool voor een enkel Jeugd- en gezinsteam een bijeenkomst verzorgd rondom het herkennen van mensen met een LVB, ASS en NAH.

Diagnostiek en advies bij Dhr. K.

Dhr. K. (32 jaar) is via een intake medewerker van de gemeente aangemeld bij de Specialistenpool voor onderzoek. Meneer is geruime tijd dakloos geweest en eigenlijk bij toeval via de maatschappelijke opvang bij de gemeente terechtgekomen voor een uitkeringsaanvraag. Meneer woont sinds kort op een kamer. Hij is vanuit de maatschappelijke opvang bij de hand genomen om een en ander te regelen en had dit op eigen initiatief hoogstwaarschijnlijk niet gedaan. De ondersteuning die meneer ontving vanuit de maatschappelijke opvang is ten tijde van de onderzoeksaanvraag in de afrondende fase en zal worden overgedragen aan TOM. De vraag is wat er verwacht mag worden van deze meneer, met name in het kader van re-integratie, aangezien hij LOM-onderwijs heeft gevolgd. Er wordt een vermoeden uitgesproken van een mogelijke verstandelijke beperking. Een gedragsdeskundige van de Specialistenpool heeft voorafgaand aan het onderzoek een anamnese gesprek met meneer gedaan om meer informatie te vergaren rondom zijn voorgeschiedenis. Hieruit volgde dat deze gekenmerkt werd door een gebrek aan basisveiligheid omdat meneer op beide ouders niet heeft kunnen rekenen in zijn leven. Daarnaast werd helder dat meneer al 12 jaar lang dagelijks softdrugs gebruikt om te kunnen functioneren. De gedragsdeskundige van de Specialistenpool heeft vervolgens onderzoek gedaan om meer inzicht te verkrijgen in de ondersteuningsbehoefte van meneer. Meneer bleek normaal begaafd te zijn en er bleek geen sprake van een verstandelijke beperking. Wel werden duidelijke aanwijzingen gezien voor verslavingsproblematiek en waren er bijzonderheden zichtbaar in het gedrag van meneer die op het moment van onderzoek onvoldoende goed te duiden waren gezien het middelengebruik en de situatie van meneer, maar passend kunnen zijn bij verschillende psychiatrische stoornissen. Tijdens het formuleren van het advies heeft meerdere malen overleg plaatsgevonden met verslavingszorg/GGZ om te bezien wat een passend hulpaanbod voor deze meneer zou kunnen zijn en wie dit zou kunnen bieden. Vervolgens is het advies door de gedragsdeskundige van de Specialistenpool in een gesprek met meneer en de betrokken medewerker van de gemeente besproken. Daarnaast is met toestemming van meneer een en ander door de gedragsdeskundige ook besproken met zijn huidige begeleiders vanuit TOM, zodat alle betrokkenen goed op de hoogte zijn van hetgeen er uit het onderzoek is gekomen en welk traject er nu gelopen gaat worden.

Nieuwkoop

De specialistenpool heeft het ondersteuningsteam in Nieuwkoop het afgelopen half jaar enkele keren consult gegeven, geadviseerd en diagnostiek gedaan. Het betrof hier zowel vragen rondom jeugdigen als volwassenen. Een kennismaking met het team zal in de komende periode gerealiseerd worden. Daarnaast is vanuit het team ook gevraagd om voorlichting rondom kindervenstrajecten.

Met het Jeugd- en gezinsteam in Nieuwkoop is regelmatig contact. In dit team heeft ook een kennismaking plaatsgevonden, waarbij de verschillende diensten van de Specialistenpool zijn besproken. Er hebben meerdere onderzoekstrajecten plaatsgevonden binnen het Jeugd- en Gezinsteam in Nieuwkoop. Het betrof hier vragen over het niveau van functioneren van kinderen, het niveau van sociale redzaamheid en de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Kaag en Braassem

De Specialistenpool is het afgelopen halfjaar beschikbaar geweest voor advies, consultatie en diagnostiek voor medewerkers van het kernteam in Kaag en Braassem. Er is het afgelopen half jaar enkele keren gebruik gemaakt van deze mogelijkheid, waarbij de gedragsdeskundige van de Specialistenpool intensief betrokken is geweest bij een casus en beeldvorming heeft verricht. De komende periode zal de specialistenpool zich intensiever inzetten binnen het kernteam in Kaag en Braassem.

Katwijk

Het ondersteuningsteam in Katwijk zit nog in de opstartfase, hierdoor was het voor een kennismaking in het team nog te vroeg. Dit staat wel in de planning voor de komende periode. De gedragsdeskundigen van de Specialistenpool zijn het afgelopen halfjaar beschikbaar geweest voor advies, consultatie en diagnostiek. Er is intensieve betrokkenheid geweest rondom een complexe casus waarin de gedragsdeskundige samen heeft gewerkt met de MEE consultant in het ondersteuningsteam.

Vanuit de Specialistenpool is goed contact met de Jeugd- en Gezinsteams. Na kennismaking is er een groei te zien in het aantal vragen wat binnenkomt voor consultatie en diagnostiek. De gedragsdeskundige vanuit de Specialistenpool is regelmatig op locatie aanwezig.

Bollen 5 (Hillegom, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Teylingen)

De situatie in deze gemeenten is vergelijkbaar. Er zijn hier in januari geen ondersteuningsteams van start gegaan. In Hillegom is recentelijk een sociaal team gestart. In Noordwijk is ook nog niet zo lang geleden een wijkteam van start gegaan. In Teylingen wordt na de zomer door consultants van MEE een spreekuur gestart. De Specialistenpool is het afgelopen halfjaar beschikbaar geweest voor vragen vanuit medewerkers uit de Jeugd- en Gezinsteams in deze regio.

Voor medewerkers van de zorgketten in de verschillende gemeenten is een bijeenkomst georganiseerd waar informatie werd gegeven over mensen met een beperking. Dit ging vooral over het herkennen en omgaan met mensen met een LVB. Er is een folder ontwikkeld voor medewerkers en andere ambtenaren in de gemeente met tips om mensen met een (L)VB te herkennen. In de praktijk bleek namelijk dat deze doelgroep moeilijk gesignaleerd werd. Medewerkers voelden zich handelingsverlegen. "Hoe kunnen we nu aan de balie zien wie een beperking heeft?". Na deze bijeenkomst wordt een groei gezien in de mate waarin een beroep wordt gedaan op de MEE-consultanten in deze regio en komen hier ook vragen voor de Specialistenpool uit voort.

De vraag achter de vraag

Sabrina wordt via het sociale wijkteam aangemeld voor diagnostisch onderzoek. Zij loopt vast op haar werk en wil graag weten welk type werk bij haar past. Sabrina wordt door Activite ondersteund vanuit Reset en de begeleider levert alle informatie aan. Sabrina heeft een zoon van 10 (David) en een dochter Romy van 5 maanden. Opa en oma zijn intensief betrokken en de vader van Romy komt veel bij Sabrina thuis. Uit het verhaal van de begeleider van Activite komen veel grote zorgen naar voren. Sabrina kan de zorg voor haar kinderen niet goed overzien en David lijkt boven zijn moeder uit te groeien. Het lukt Sabrina niet om werk en zorg voor de kinderen te combineren en ze komt steeds in conflicten met haar baas terecht. Dan blijkt dat er een half jaar gelden een melding bij Veilig Thuis is gedaan omdat er veel ruzie thuis is tussen Sabrina en haar vriend. Vriend heeft wel eens gezegd dat hij Romy zal slaan als zij niet stil is en de begeleider van Activite heeft al meerdere keren uitgelegd wat dat voor gevolgen kan hebben voor het kind. De gedragsdeskundige van de specialistenpool neemt een diagnostisch onderzoek af bij Sabrina en het blijkt dat zij licht verstandelijk beperkt is (haar IQ ligt rond de 60) en dat de lijdensdruk hoog is. Zij heeft veel psychische klachten en denkt regelmatig aan dood gaan. Sabrina wordt ernstig overvraagd en het is van groot belang dat de druk eraf gaat. Het JGT wordt ingeschakeld en er wordt een Signs of Safety netwerkberaad gepland, waarbij Sabrina, vriend, oma, de begeleider van Activite, de gedragsdeskundige en de jeugdverpleegkundige van het CB aanwezig zijn. Tijdens de bijeenkomst worden alle zorgen benoemd en er wordt uitgesproken wat er allemaal al goed gaat in het gezin. Elke deelnemer mag benoemen wat hij of zij vindt dat er moet gebeuren. Eén van de punten die naar voren komen is dat Sabrina's vriend een strenge opvoeding heeft gehad en dat hij veel van Sabrina verwacht. Hij zegt: 'mijn oma heeft 9 kinderen in haar eentje opgevoed en zij kon het ook allemaal alleen!'. De JGT-werkers gaan samen met het gezin aan de slag met de doelen die uit het netwerkberaad naar voren zijn gekomen. De gedragsdeskundige blijft betrokken, geeft uitleg aan vriend en oma over Sabrina's beperking, zodat duidelijk wordt waarom de opvoeding voor Sabrina zo zwaar is. De gedragsdeskundige bespreekt daarnaast met het consultatiebureau wat de uitslag van het onderzoek is en geeft handelingsadviezen, o.a. over hoe informatie over baby Romy aan Sabrina moet worden overgebracht. Ook neemt de gedragsdeskundige (met toestemming van Sabrina) contact op met haar werkgever om te bespreken wat er precies van Sabrina verwacht kan worden qua werkdruk. Daarnaast wordt een multidisciplinair overleg gepland, met een aandachtsfunctionaris 'misbruik en mishandeling' en worden de stappen van de meldcode goed doorgenomen.

Visie op het komende halfjaar

Het afgelopen halfjaar is voor de jeugd- en gezinsteams, de sociale wijkteams en de Specialistenpool een periode geweest van pionieren en ontdekken welke aanpak het meest effectief is en hoe het beste samengewerkt kan worden. Op basis van de ervaringen van het eerste halfjaar wordt een plan gemaakt voor de tweede helft van 2015. In de komende maanden wil de Specialistenpool meer op locatie aanwezig zijn in de teams. In verschillende gemeenten is de Specialistenpool zichtbaar op locatie op vaste spreekuren en met de teams worden vaste afspraken gemaakt over het aansluiten bij casuïstiekbespreking. De gedragsdeskundigen van de Specialistenpool blijven beschikbaar voor diagnostisch onderzoek en psycho-educatie trajecten en de inzet op deskundigheidsbevordering met betrekking tot het herkennen van mensen met een beperking wordt voortgezet. Daarnaast zal de Specialistenpool zich inzetten om de samenwerking met (VG)-GGZ verder te formaliseren zodat de verschillende doelgroepen goed geholpen kunnen worden en zodat eventuele doorverwijzing soepel kan verlopen. Er zal met name aandacht blijven voor het aanwezig zijn in de wijk en het blijven signaleren van mensen met een beperking, zodat hulp op tijd en adequaat kan worden ingezet.